

BIRGITTE THOMS

**PERMANENT REPRESENTATION
OF DENMARK TO THE
EUROPEAN UNION**

Rue d'Arlon 73
B-1040 Bruxelles
Telefon (02) 233.08.11
Telefax (02) 230.93.84
E-mail: brurep@um.dk
www.eu.um.dk

European Commission
Cabinet of Commissioner Helena Dalli
1049 Brussels

Att. Head of Cabinet, Mr. Neil Kerr

PAR PORTEUR

Enclosure

1

File

2021-34418

Date

25 October 2021

The Danish strategy on Roma equality, inclusion and participation in accordance with Council recommendation of 12 March 2021 (2021/C 93/01).

Dear Head of Cabinet,

Please find enclosed the Danish strategy on Roma equality.

Yours sincerely,

Jonas Bering Lüsberg
Ambassador, Permanent Representative

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Danmarks strategi om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse

Udlændinge- og Integrationsministeriet

© 2021

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tlf.: +45 61 98 40 00
E-mail: uim@uim.dk
www.uim.dk

Oktober 2021

Udgivelsen kan frit hentes på www.uim.dk.
Udlændinge og Integrationsministeriets udgivelser kan frit citeres med
tydelig kilde-gengivelse.

Indholdsfortegnelse

1.0	Formål	6
2.0	Romaernes nuværende situation i Danmark	7
3.0	Horisontale målsætninger: romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse	9
	3.1 Ligestilling.....	9
	3.2 Lov om etnisk ligebehandling.....	10
	3.3 Social inklusion.....	10
	3.4 Hadforbrydelser	11
	3.5 Udvisning.....	12
	3.6 Afvisning.....	13
4.0	Sektorspecifikke målsætninger	13
	4.1 Lige adgang til dagtilbud og uddannelse af god kvalitet.....	13
	4.1.1 Lige adgang til dagtilbud	13
	4.1.2 Adgang til uddannelse af god kvalitet	15
	4.2 Adgang til bæredygtig beskæftigelse af god kvalitet	17
	4.2.1 Flere skal med	18
	4.2.2 Bedre indsats for borgere i ressourceforløb	18
	4.2.3 En sammenhængende kommunal ungeindsats	18
	4.3 Sundhed og adgang til sundhedsydelser og sociale ydelser af god kvalitet	18
	4.3.1 Sundhedsydelser	18
	4.3.2 Sociale ydelser	20
	4.4 Adgang til passende, ikke-afsondrede boliger og væsentlige ydelser.....	22
	4.4.1 Indsats til bekæmpelse af enhver ghettodannelse	23
	4.4.2 Særlige indsatser for at sikre stabile og gode boligforhold for alle.....	23
	4.4.3 Utryghedsskabende lejre	24

5.0	Partnerskaber og institutionel kapacitet	25
	5.1 Inddragelse af og støtte til nationale roma-kontaktpunkter	25
	5.2 Inddragelse af organer med henblik på at fremme ligebehandling.....	25
	5.3 Samarbejde med civilsamfundet m.fl.	26
	5.4 Overvågning og rapportering om de nationale strategiske rammer for romaerne.....	26

1.0 Formål

Denne strategi har til formål at oplyse Europa-Kommissionen om Danmarks tilgang til romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse, jf. Rådet for Den Europæiske Unions henstilling af 12. marts 2021.

Rådet henstiller, at medlemsstaterne bør vedtage nationale strategiske rammer for romaerne i deres bredere sociale inklusionspolitikker, som forbedrer romaernes situation. Medlemsstaterne bør, når det er relevant, i overensstemmelse med national ret og EU-ret, tilgængelige ressourcer og nationale omstændigheder overveje relevansen for den nationale sammenhæng af de foranstaltninger, der er beskrevet i henstillingen, og gennemføre dem på en forholdsmæssig og selektiv måde. Rådet opfordrer endvidere medlemsstaterne til i vurderingen af relevansen at lade sig styre af frivillige minimumsforpligtelser og, afhængig af den nationale sammenhæng, af eventuelle yderligere foranstaltninger som fastsat i meddelelsen.

2.0 Romaernes nuværende situation i Danmark

Der findes ingen statistiske data om romaer i Danmark, heller ikke om romaers sociale situation, da man i Danmark ikke registrerer personers etnicitet. For eksempel indeholder Det Centrale Personregister (CPR) udelukkende grundlæggende personoplysninger, dvs. navn, adresse, civilstand, nationalitet m.v., om alle personer, der bor lovligt i Danmark. Oplysningerne i registret omfatter ikke etnisk oprindelse. Der er ingen fremtidige planer om at medtage oplysninger om etnisk oprindelse i CPR, da registrering af etnisk oprindelse ikke anses for at være i overensstemmelse med CPR's formål. Det er derfor ikke muligt at opgive et mere konkret statistisk billede af romaers specifikke sociale situation, men det kan generelt oplyses, hvilke sociale ydelser, der er tilgængelige i Danmark, som også gælder for romaer med lovligt ophold i Danmark, *jf. afsnit 4.3.2.*

Som oplyst registrerer Danmark ikke borgeres etnicitet, og blandet andet derfor har Danmark hverken data eller politikker og indsatser rettet specifikt mod romaer eller andre udvalgte etniske grupper. Af samme grund er der ingen opgørelse over antallet af romaer i Danmark, men det vurderes at udgøre nogle få tusinde (ud af Danmarks samlede befolkning på 5,8 mio.).

Således sikres romaer i Danmark adgang til beskæftigelsestiltag, uddannelse, sundhed, sociale ydelser mm. i kraft af det danske velfærdssystem's universelle, skatteyderfinansierede udgangspunkt samt det generelle fokus på at efterleve almindelige ligebehandlingsprincipper, som også sikrer lige anerkendelse af romaers politiske, civile, sociale etc. rettigheder.

Danmark har en omfattende integrationspolitik for udlændinge, der også omfatter romaer. Integrationslovens formål er at sikre, at nyankomne udlændinge har mulighed for at udnytte deres evner og ressourcer med henblik på at blive selverhvervende og aktivt deltage i og bidrage til det danske samfund på lige fod med øvrige borgere i overensstemmelse med grundlæggende værdier og normer i det danske samfund.

Det er Danmarks 98 kommuner, som har ansvaret for integrationsindsatsen.

Nye flygtninge fordeles til landets kommuner efter et kvotesystem. Kvoterne fastsættes ud fra Udlændingestyrelsens skøn over, hvor mange

flygtninge, der forventes at få ophold det kommende år. Formålet med kvotesystemet er at sikre en jævn geografisk fordeling af udlændinge for at opnå bedre forudsætninger for en vellykket integration samt at sikre, at flere kommuner deltager i integrationsopgaven.

Hvis en udlænding gives asyl, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, i hvilken kommune udlændingen skal bo. Visiteringsafgørelsen træffes på grundlag af kommunekvoterne, den pågældende flygtnings personlige forhold og forholdene i kommunen.

Kommunernes boliganvisningsforpligtelse omfatter som udgangspunkt ikke familiesammenførte, som forventes at bo sammen med den person, der er givet familiesammenføring med.

Kommunen skal tilbyde nyankomne flygtninge og familiesammenførte et selvforsørgelses- og hjemrejseprogram eller et introduktionsprogram (tidl. integrationsprogram) efter reglerne i integrationsloven. Selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammets og introduktionsprogrammets hovedmål er, at udlændingen hurtigst muligt bliver selvforsørgende gennem beskæftigelse.

Nyankomne flygtninge og familiesammenførte skal indgå en kontrakt om selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammets og introduktionsprogrammets mål og indhold med den kommune, de flytter til. Selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet eller introduktionsprogrammet skal tilrettelægges, så udlændingen kan opnå ordinær beskæftigelse inden for 1 år. Kontrakten skal indeholde en beskrivelse af udlændingens beskæftigelses- og uddannelsesmål og indholdet af de aktiviteter, der skal sikre, at målene nås. Kontrakten skal derfor angive konkrete mål og konkret indsats, der kan bringe udlændingen i beskæftigelse inden for 1 år.

Selve programmet består af:

- Danskuddannelse
- Beskæftigelsesrettede tilbud i form af vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik, ansættelse med løntilskud efter integrationsloven.

Opnår udlændingen ikke beskæftigelse inden for 1 år, skal programmet forlænges. Programmet skal forlænges, så længe udlændingen ikke har opnået selvforsørgelse via ordinært arbejde eller ordinær uddannelse og ikke har bestået en danskprøve. Det samlede program kan dog højst have en varighed på 5 år.

Personer, der er kommet i ordinær beskæftigelse, kan fortsætte dansk-uddannelsen. Uddannelsen skal tilrettelægges, så den kan afsluttes inden for tre år, men kan have en varighed på op til 5 år. Sprogskolerne er forpligtede til at tilbyde undervisning, der kan kombineres med arbejde.

En udlænding, som modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse, har både pligt til at deltage i programmet og stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Hvis en udlænding ikke lever op til disse forpligtelser, kan der trækkes i ydelsen.

Idet Danmarks befolkning med romabaggrund langt overvejende vurderes at være ankommet mellem slutningen 1960'erne og frem mod 1990'erne, og flygtningene over de sidste 20 år overvejende er kommet fra lande uden betydelige romabefolkninger (dvs. Syrien, Afghanistan, Irak, Iran, Eritrea etc.), vurderes integrationslovens indsatser og tilbud dog kun at omfatte et begrænset antal personer med romabaggrund.

3.0 Horisontale målsætninger: romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse

Romaer er, som andre borgere med lovligt ophold i Danmark, omfattet af lovgivning og politiske initiativer, der generelt har til formål at fremme ligestilling, inklusion og deltagelse af udsatte grupper i Danmark.

3.1 Ligestilling

Ligestilling er en del af fundamentet for den danske velstand, velfærd og sammenhængskraft. Ligestilling er et af FN's 17 mål for en bæredygtig udvikling i verden og en hjørnesteen i at nå fremskridt på tværs af Verdensmålene – både nationalt og internationalt. Kvinder og mænd i Danmark har samme formelle rettigheder, forpligtelser og muligheder i samfundet, men der arbejdes kontinuerligt på at fremme reelt lige muligheder for kvinder og mænd, hvor ingen udsættes for diskrimination, og hvor der er plads til forskellighed. Ligestillingsindsatsen er forankret i Lov om ligestilling af kvinder og mænd, som slår fast, at *"Lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd"*.

I Danmark skal der være plads til forskellighed, og alle skal behandles lige uanset køn, seksuel orientering eller kønsidentitet. For at styrke LGBTI-personers rettigheder og lige muligheder i Danmark blev der i

2018 etableret en koordinerende funktion på LGBTI-området hos ligestillingsministeren. Det er fortsat de enkelte ministerier, der har ansvaret for inden for deres ressort. Der blev i 2018 lanceret en handlingsplan på området, der skal bidrage til at fremme tryghed, trivsel og lige muligheder for LGBTI-personer. Handlingsplanen indeholder 42 konkrete indsatser. Der er endvidere taget initiativ til at styrke lovgivningen, bl.a. i forhold til forskelsbehandling, hadefulde ytringer og hadforbrydelse på grund af seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskarakteristisk. Det gøres endvidere muligt for mindreårige at ændre juridisk køn og det bliver lettere at skifte navn, så det passer overens med den køn, man identificerer sig med.

3.2 Lov om etnisk ligebehandling

I Danmark er der vedtaget en række love, herunder lov om etnisk ligebehandling, som forbyder forskelsbehandling af mennesker, fordi de har en anden etnisk baggrund.

Lov om etnisk ligebehandling har til formål at forhindre direkte eller indirekte forskelsbehandling og at fremme ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder for al offentlig og privat virksomhed, for så vidt angår social beskyttelse, herunder social sikring og sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, der er tilgængelige for offentligheden. Forbuddet mod forskelsbehandling gælder endvidere for medlemskab af og deltagelse i en organisation, hvis medlemmer udøver et bestemt erhverv, samt de fordele, sådanne organisationer giver medlemmerne.

Institut for Menneskerettigheder har til opgave at fremme ligebehandling af alle uden forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, herunder ved at bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling under hensyntagen til ofrenes, foreningernes, organisationernes og andre juridiske personers rettigheder, indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling og offentliggøre rapporter og fremsætte henstillinger om spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.

Klager over overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse og klager over overtrædelse af forbuddet mod repressalier behandles af Ligebehandlingsnævnet.

3.3 Social inklusion

På socialområdet har regeringen og et bredt politisk flertal i maj 2021 indgået aftale om reformen *Børnene Først*, der skal hjælpe udsatte børn og familier tidligere og bedre end i dag. Aftalen løfter området med to

milliarder kr. i årene 2022-2025 og varigt fuldt indfaset med 734 millioner kroner om året. Med reformen er det bl.a. aftalt, at der skal udformes en helt ny Barnets Lov, der skal sikre, at barnets stemme bliver hørt, og at barnets ønsker og behov fremadrettet sættes først. Det er også aftalt, at anbragte børn og unge skal sikres færre skift og mere stabilitet samt at anbragte børn og unge får en bedre overgang til voksenlivet. Reformen indeholder ligeledes et styrket fokus på forebyggelse af omsorgssvigt i minoritetsfamilier, som skal sikre bedre beskyttelse af børn mod social kontrol og ekstremisme. Herunder et initiativ om oprettelse af rettighedsskoler i udsatte boligområder, med henblik på at sikre, at børn uanset etnisk og social baggrund kender deres rettigheder.

Romaer i Danmark er tilsvarende omfattet af lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap, som giver personer med handicap beskyttelse mod forskelsbehandling og effektive håndhævelsesmuligheder ved overtrædelse af forbuddet mod forskelsbehandling. Der er klageadgang til Ligebehandlingsnævnet over overtrædelser af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap, over forbuddet mod repressalier samt over manglende rimelig individuel tilpasning i dagtilbud, folkeskole, friskoler og private grundskoler (frie grundskoler). Personer, der er krænket ved overtrædelser af forbuddet, kan tilkendes en godtgørelse.

På hjemløseområdet vil regeringen forbedre indsatsen samt nedbringe antallet af hjemløse gennem en øget brug af Housing First-tilgangen. Derfor har regeringen med aftalen om udmøntningen af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 prioriteret midler til at følge op på den igangsatte afdækning af Housing First og erfaringerne fra den igangværende *Handlingsplan til bekæmpelse af hjemløshed*.

I regi af den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) planlægges desuden at anvende de 3 pct. af socialfondens midler, der er reserveret til de mest udsatte grupper, til at bekæmpe hjemløshed. Der vil være fokus på tre målgrupper:

1. Unge i hjemløshed og unge i risiko for hjemløshed, f.eks. anbragte eller tidligere anbragte i alderen 15-24 år.
2. Hjemløse, som bliver udskrevet fra regionale behandlingstilbud til gaden.
3. Hjemløse, som sover på gaden.

3.4 Hadforbrydelser

Den danske straffelovgivning indeholder en beskyttelse af forskellige minoritetsgrupper, herunder romaer, mod hadforbrydelser mv. Således

følger det af straffelovens § 81, nr. 6, at det i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse, at en gerning har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende. Bestemmelsen sigter på tilfælde, hvor forbrydelsens motiv helt eller delvis kan tilskrives disse forhold.

Derudover straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, jf. straffelovens § 266 b, stk. 1. Strafferammen for overtrædelse af § 266 b, stk. 1, er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Det følger af forarbejderne til straffelovens § 81, nr. 6, at bestemmelsens dækningsområde skal forstås i overensstemmelse med anvendelsesområdet for straffelovens § 266 b, stk. 6. Derfor er også hadforbrydelser motiveret i bl.a. andres race, hudfarve eller nationale oprindelse omfattet af dækningsområdet for § 81, nr. 6. Såfremt en forbrydelse helt eller delvist er motiveret i forurettedes romabaggrund, vil dette således i almindelighed skulle indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse.

Endvidere følger det af racediskriminationslovens § 1, stk. 1, at den, som inden for erhvervsmæssig eller almennyttig virksomhed på grund af en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering nægter at betjene den pågældende på samme vilkår som andre, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Efter samme bestemmelses stk. 2, straffes på samme måde den, som af nogen af de i stk. 1 nævnte grunde nægter at give en person adgang på samme vilkår som andre til sted, forestilling, udstilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden.

3.5 Udvisning

En udlænding kan udvises på grund af f.eks. kriminalitet, ulovligt arbejde eller ulovligt ophold. Personens etniske oprindelse er ikke et kriterium i vurderingen af, hvorvidt der er grundlag for udvisning.

Enhver beslutning om udvisning af en udlænding skal være i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

For personer omfattet af EU-reglerne om fri bevægelighed kan der kun ske udvisning i overensstemmelse med de principper, der efter EU-reglerne gælder for begrænsning af retten til fri bevægelighed. Det er et klart udgangspunkt under såvel Menneskerettighedskonventionen som

EU-reglerne, at det er forbudt at basere en beslutning på en persons etniske oprindelse.

Når de danske myndigheder skal beslutte, om en udlænding skal udvises, lægges der således ikke vægt på personens etniske oprindelse.

3.6 Afvisning

Udlændinge, der ikke har opholdstilladelse eller har fået udstedt registreringsbevis eller opholdskort i Danmark, kan afvises ved indrejse via de ydre Schengengrænser i en række tilfælde. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvis udlændingen på grund af kriminalitet er indberettet som uønsket på medlemsstaternes område eller hvis hensyn til den offentlige orden taler imod, at udlændingen skal have ophold her i landet.

Ved afgørelser om afvisning af udlændinge foretager de danske myndigheder en individuel og konkret vurdering af sagens omstændigheder.

Når de danske myndigheder skal beslutte, om en udlænding skal afvises, lægger de ikke vægt på personens etniske oprindelse.

4.0 Sektorspecifikke målsætninger

Romaer i Danmark er, som andre borgere med lovligt ophold i Danmark, omfattet af lovgivning og politiske initiativer, der generelt har til formål at sikre adgang til dagtilbud, uddannelse, beskæftigelse, sundhed og boliger for hele befolkningen.

4.1 Lige adgang til dagtilbud og uddannelse af god kvalitet

4.1.1 Lige adgang til dagtilbud

Det fremgår af dagtilbudsloven, at dagtilbud skal forebygge negativ social arv og eksklusion samt sikre alle børns udvikling, trivsel, læring og dannelse, herunder børn med forskellige baggrunde, kulturer eller sprog.

I Danmark er der pasningsgaranti, som sikrer, at alle børn fra 26 uger og frem mod skolestart har mulighed for at få en plads i dagtilbud. Der er et højt kommunalt tilskud til dagtilbud, så forældrebetalingen er lav, og der er økonomisk fripladstilbud for forældre, der tjener under 185.701 kr. årligt¹. Det betyder, at alle børn uafhængigt af socioøkonomisk bag-

¹ <https://www.uvm.dk/dagtilbud/tilskud-og-egenbetaling/oekonomisk-fripladstilskud>

grund har adgang til dagtilbud. Der har i Danmark været politiske initiativer det sidste årti, som har været med til at sikre inklusion, sprogudvikling og læring for alle børn.

4.1.1.1 En ny styrket pædagogisk læreplan med bl.a. fokus på børnefællesskaber, børnesyn og inklusion

Siden 2004 har alle danske dagtilbud skulle arbejde med børns læring og udvikling med afsæt i en pædagogisk læreplan. I 2017 blev der skabt en ny ramme for de pædagogiske læreplaner i dagtilbud med et pædagogisk grundlag og seks læreplanstemaer samt et særskilt fokus på børn i udsatte positioner. Et af disse læreplanstemaer er 'kultur, æstetik og fællesskab'. Det pædagogiske personale må i den forbindelse aktivt formidle kultur og støtte alle børn, uanset baggrund, kompetencer og forudgående erfaringer med kultur. Læs mere om den pædagogiske læreplan [her](#).

4.1.1.2 Understøttelse af børns sproglige og kommunikative udvikling i dagtilbud

Arbejdet i dagtilbud med børns kommunikative og sproglige udvikling tager overordnet afsæt i den pædagogiske læreplan. Læreplanen lægger op til, at udviklingen er noget, der som udgangspunkt skal tænkes ind den pædagogiske praksis hele dagen. Dagtilbuddene skal i arbejdet med at understøtte børns sproglige udvikling overordnet sikre, at læringsmiljøet understøtter børns sproglige interaktioner med det pædagogiske personale og de andre børn.

Som led i arbejdet med at understøtte børns sproglige udvikling skal kommunen sprogvurdere alle børn i alderen omkring 3 år, hvis der er sproglige, adfærdsmæssige eller andre forhold, der giver formodning om, at barnet kan have behov for sprogstimulering. Kommunen skal desuden sprogvurdere alle børn i alderen omkring 3 år, der ikke er optaget i et dagtilbud. Kommunen kan også beslutte, at den lovpligtige sprogvurdering af børn i alderen omkring 3 år fremrykkes til omkring 2-årsalderen. Forældre har pligt til at lade deres barn deltage i den lovpligtige sprogvurdering.

Kommunen skal give sprogstimulering til børn, som på baggrund af en sprogvurdering vurderes at have behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Når der er tale om børn, der går i dagtilbud, er fællesskaber med andre børn og med det pædagogiske personale det naturlige afsæt for den indsats, der skal iværksættes over for børn med behov for sprogstimulering. Dansksprogede børn, der ikke går i dagtilbud, skal modtage sprogstimulering for eksempel inden for de fysiske rammer af et dagtilbud. Tosprogede børn, der ikke går i dagtilbud, skal optages i et sprogstimuleringsstilbud i form af et dagtilbud 30 timer om ugen. Forældre har pligt til at lade deres barn deltage i lovpligtig sprogstimulering.

4.1.2 Adgang til uddannelse af god kvalitet

4.1.2.1 Folkeskole

I Danmark er der 10 års undervisningspligt. Alle elever har ret til at blive optaget i deres lokale folkeskole. Undervisningen er gratis. Folkeskolerne drives af kommunerne.

Folkeskolen har et demokratisk grundlag og skal forberede eleverne til at deltage i et samfund med frihed og folkestyre. Dette fremgår af folkeskolens formålsparagraf og fremhæves ved formuleringen *"Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.*

Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati." Folkeskolen underviser eleverne i at tage del i samfundet og forbereder dem på at være aktive medborgere i et demokratisk samfund.

4.1.2.2 Elever med særlige behov

Udgangspunktet i den danske folkeskolelovgivning er, at alle elever har ret til en undervisning, der imødekommer deres behov.

For at understøtte elevernes udvikling og læring, har kommuner og skoler mulighed for at give støtte til elever og tilrettelægge undervisningen på måder, som kan understøtte undervisningen af elever med særlige behov i den almindelige klasse. Der kan blandt andet anvendes holddannelse, undervisningsdifferentiering og supplerende undervisning. Der kan også anvendes tolærerordninger og undervisningsassistenter, som både kan hjælpe den enkelte elev og klassen som helhed. For elever med behov for mere end 9 timers ugentlig støtte kan der henvises til specialundervisning enten i form af støtte i den almindelige undervisning, i specialklasser eller på specialskoler.

4.1.2.3 Sproglig støtte

Elever har ret til at modtage den sprogstøtte, de har behov for, så de opnår nødvendige dansksproglige forudsætninger, der skal til for at kunne deltage i undervisningen.

Undervisning i dansk som andetsprog tilbydes elever, der ud fra en individuel vurdering skønnes at have behov for dette. Dansk som andetsprog kan både gives som basisundervisning til de elever, som ved optagelsen i skolen ikke har sproglige forudsætninger i dansk for at kunne deltage i undervisningen med rimeligt læringsudbytte, og som supplerende undervisning, til de elever, hvis sproglige forudsætninger gør dem i stand til at deltage i undervisningen. Elever fra EU/EØS-lande kan desuden tilbydes faget modersmålsundervisning, hvor eleverne skal udvikle kompetencer til at kommunikere på modersmålet. Modersmålsundervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed med udgangspunkt i, at de benytter to sprog i dagligdagen.

4.1.2.4 Erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelser

Alle har adgang til at blive optaget på erhvervsuddannelserne, hvis de honorerer optagelseskravene. Uddannelserne er finansieret af det offentlige. Eleverne kan modtage SU på grundforløbet, og i praktiktiden på hovedforløbet modtager de overenskomstbaseret løn. Efter endt uddannelse har eleverne arbejdsmarkedskompetence inden for deres uddannelse.

Elever under 25 år, som endnu ikke er parat til at gå i gang med eller at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, kan i stedet vælge den forberedende grunduddannelse (FGU). Det kan skyldes faglige, personlige eller sociale årsager. Formålet med FGU er, at eleven efterfølgende kan fortsætte på en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse eller i job.

Elever, som er optaget på en uddannelse, kan tilbydes specialpædagogisk støtte med det formål at kompensere for de udfordringer, som en funktionsnedsættelse giver i forhold til uddannelsen. Støtten er udelukkende knyttet til uddannelsen.

Arbejdsmarkedsuddannelserne tilbyder korte erhvervsuddannelser til ufaglærte og faglærte voksne. Uddannelserne giver færdigheder og kompetencer målrettet mod særlige brancher og jobfunktioner. De er finansierede af det offentlige, og deltagere i job er berettigede til at modtage støtte. Uddannelserne tilbydes primært personer i job, men arbejdsløse har mulighed for at deltage, såfremt arbejdsformidlingen indvilliger i at betale. Alle mennesker med lovligt ophold i Danmark kan optages.

Der er endvidere mulighed for at følge kurser i dansk som andetsprog for at opnå de nødvendige dansksproglige kompetencer og viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark med det formål at tilegne sig færdigheder i at forstå og anvende det danske sprog og opnå kendskab til det danske arbejdsmarked med henblik på at komme i beskæftigelse og blive i stand til at forsørge sig selv.

4.1.2.5 Gymnasiale uddannelser

Gymnasiale uddannelser i Danmark er gratis og alle, der opfylder adgangskravene kan søge om optagelse.

Staten yder uddannelsesstøtte til studerende over 18 år – også til udenlandske statsborgere, hvis de opfylder betingelserne for at blive ligestillet med danske statsborgere.

Ifølge gymnasieloven skal en elev med funktionsnedsættelse tilbydes specialpædagogisk støtte (SPS) i form af f.eks. særlige hjælpemidler, særligt tilrettelagte undervisningsmaterialer eller støtte og vejledning.

4.1.2.6 Videregående uddannelser

Videregående uddannelse i Danmark er gratis og alle, der opfylder adgangskravene kan søge om optagelse. Staten yder uddannelsesstøtte til studerende - også til udenlandske statsborgere, hvis de opfylder betingelserne for at blive ligestillet med danske statsborgere.

4.2 Adgang til bæredygtig beskæftigelse af god kvalitet

Alle lønmodtagere på det danske arbejdsmarked er omfattet af forbuddet mod forskelsbehandling og ligebehandling. Dette er reguleret i henholdsvis lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (forskelsbehandlingsloven) og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. (ligebehandlingsloven). En lønmodtager er således beskyttet mod forskelsbehandling på grund af sit køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuelle orientering, alder, handicap eller nationale, sociale eller etniske oprindelse. Forbuddet gælder både ved ansættelse, afskedigelse, forflyttelse, forfremmelse eller med hensyn til løn- og arbejdsvilkår.

Beskæftigelsesindsatsen i Danmark tilrettelægges med udgangspunkt i den enkelte borgers behov. Der bliver ikke lavet særlige beskæftigelsesindsatser for særlige etniske grupper. Den danske beskæftigelsesstrategi fokuserer på aktive beskæftigelsespolitikker med det formål, at hjælpe personer til at opnå en fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jobcentrene i kommunerne gør bl.a. brug af følgende foranstaltninger i den aktive beskæftigelsesindsats:

- Jobrettede samtaler med udgangspunkt i den enkelte lediges ønsker, behov og ressourcer.
- Virksomhedsrettet indsats med formål om at afklare og udvikle den lediges kompetencer og jobmål og bringe den ledige tættere på job eller uddannelse.
- Vejledning og opkvalificering af evner og færdigheder (f.eks. danskundervisning).

Herudover er der politisk besluttet en række målrettede initiativer for at hjælpe udsatte grupper - herunder også romaer, hvis de er i målgruppen - med at komme ind på arbejdsmarkedet. Initiativerne bygger på to centrale vidensbaserede holdepunkter om, hvad der virker i indsatsen for udsatte ledige:

1. Det at komme ud på en ordinær arbejdsplads med kolleger og meningsfulde opgaver løfter borgeren tættere på job.
2. En tillidsrelation til en primær kontaktperson, der tror på borgerens jobmuligheder, øger chancerne for at komme i job.

Følgende initiativer er relevante at fremhæve:

4.2.1 Flere skal med

I projektet "Flere skal med" bliver langtidsledige aktivitetsparate borgere i kontanthjælpssystemet tildelt en personlig jobformidler i jobcentret. Der er i projektet fokus på individuel støtte og opfølgning i indsatsen for at finde det helt rigtige jobmatch mellem virksomhed og ledig. Målsætningen er, at flere borgere opnår hel eller delvis fodfæste på arbejdsmarkedet i form af ordinære timer. "Flere skal med" er i sin anden fase, og løber foreløbigt frem til udgangen af 2021.

4.2.2 Bedre indsats for borgere i ressourceforløb

Ressourceforløb er et tilbud til personer, der har komplekse udfordringer, og som er i risiko for at få tilkendt førtidspension. Et ressourceforløb er et tværfagligt, sammenhængende og langvarigt forløb, der kan bestå af social-, sundhed- og beskæftigelsesindsatser og som har til formål at hjælpe personen på vej mod job eller uddannelse. Som led i et ressourceforløb kan borgere fx modtage kommunale sundhedstilbud, mentorstøtte, virksomhedspraktik mv. Projektet "Bedre indsats for borgere i ressourceforløb" består af, at en række kommuner hjælpes til at skabe bedre sammenhængende indsats for personer i ressourceforløb, herunder med fokus på en øget kvalitet i de virksomhedsrettede indsatser og større fokus på lønnede timer. Kommunerne skal desuden systematisk følge op på de borgere, som går passive i længere tid med henblik på at igangsætte de rette indsatser. Projektet løber frem til udgangen af 2021.

4.2.3 En sammenhængende kommunal ungeindsats

Alle kommuner skal etablere en sammenhængende, koordineret ungeindsats på tværs af beskæftigelses-, uddannelses-, og socialområdet for unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse. Udsatte unge, som har kontakt til både kommunens social- og beskæftigelsesforvaltning, skal opleve en mere helhedsorienteret indsats med én primær kontaktperson og en samlet plan for at komme i uddannelse eller beskæftigelse. Målsætningen er grundlæggende, at gøre alle unge parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

4.3 Sundhed og adgang til sundhedsydelser og sociale ydelser af god kvalitet

4.3.1 Sundhedsydelser

Personer, som har bopæl her i landet, har efter behov adgang til alle sundhedslovens ydelser. Med bopæl i sundhedslovens forstand forstås registrering i CPR. Adgangen omfatter bl.a. vederlagsfri sygehusbehandling, alment praktiserende læger og praktiserende speciallæger samt kommunale sundhedsydelser i henhold til sundhedsloven, fx hjemmesy-

gepleje, tandpleje til børn og unge under 18 år m.v. Videre er der offentligt tilskud til en række andre af sundhedslovens ydelser, fx fysioterapi, tanpleje for voksne, fodterapi eller kiropraktor.

Personer, som ikke har bopæl i Danmark, har en begrænset adgang til sundhedslovens ydelser.

EU-/EØS-statsborgere og schweiziske statsborgere, som er offentligt sygeforsikrede i et andet EU-/EØS-land eller Schweiz, har efter EU-retten adgang til offentlige sundhedsydelser, som bliver medicinsk nødvendige under et ophold i Danmark. Ydelserne gives på samme vilkår som til herboende borgere. Deres medforsikrede familiemedlemmer har samme rettigheder uanset statsborgerskab. EU-/EØS-statsborgere og schweiziske statsborgere, der efter EU-retten er offentligt sygeforsikrede i Danmark, fordi de fx arbejder her i landet, men bor i et andet EU-/EØS-land eller Schweiz, har adgang til alle sundhedslovens ydelser. Det gælder arbejdstagernes medforsikrede familiemedlemmer. Ligeledes har pensionister og deres familiemedlemmer og grænsearbejderes familiemedlemmer bosat i et andet EU-/EØS-land en udvidet adgang til sundhedslovens ydelser.

Personer, som ikke har bopæl i Danmark, og som ikke er offentligt sygeforsikrede i et andet EU-/EØS-land eller Schweiz, dvs. tredjelandsborgere, har adgang til akut og fortsat sygehusbehandling. Akut sygehusbehandling gives i tilfælde af ulykke, pludseligt opstået sygdom og fødsel eller forværring af kronisk sygdom m.v. Når det akutte behov er overstået, yder sygehuset såkaldt fortsat sygehusbehandling, når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnes rimeligt at henvise patienten til behandling i hjemlandet, eller patienten ikke tåler at blive flyttet til et sygehus i hjemlandet.

Regionen opkræver betaling for akut og fortsat sygehusbehandling, men kan undtagelsesvis yde behandlingen vederlagsfrit, når regionen under de foreliggende omstændigheder skønner det rimeligt. Sådanne undtagelsestilfælde kan f.eks. være hjemløse, uregistrerede migranter og personer, som åbenlyst ikke er i stand til at betale for behandlingen, da betaling opkræves under hensyntagen til, at ingen akut syge eller tilskadedkomne patienter skal kunne nægtes behandling i det offentlige sundhedsvæsen med henvisning til krav om betaling. Der opkræves ikke betaling for behandling af børn under 18 år og for hjælp til akut fødsel, dvs. fødsel uden for termin.

Etniske tilhørsforhold har ingen betydning for adgangen til sundhedsydelser i Danmark.

4.3.2 Sociale ydelser

Enhver, der opholder sig lovligt i Danmark, har ret til hjælp efter lov om social service (serviceloven). Romaer, der opholder sig lovligt i Danmark eller har dansk statsborgerskab, har således samme adgang til sociale ydelser som andre i tilsvarende situation. Ydelser efter serviceloven omfatter bl.a. støtte til udsatte børn og voksne, støtte til personer med handicap samt praktisk hjælp til ældre.

4.3.2.1 Ældre

I henhold til lov om social service skal alle afgørelser om hjælp til ældre med lovligt ophold i Danmark foretages efter individuel og konkret vurdering af kommunen. Det er et grundlæggende princip for dansk hjemmehjælp, at den tilbydes på baggrund af individuelle behov, og at den er gratis. Formålet med hjælpen er at sikre, at ældre kan blive boende i egen bolig så længe som muligt, og forhindre, at de lider yderligere tab af fysisk og mental sundhed.

Når en borger bliver 75 år, har vedkommende ret til at få et forebyggende hjemmebesøg mindst en gang årligt, medmindre vedkommende får både personlig og praktisk hjælp. Hjemmebesøget skal skabe en følelse af sikkerhed og velbefindende og samtidig rådgive og vejlede om aktiviteter og hjælpeydelser (både private og offentlige).

I dag har Danmark mange forskellige boligtyper, af både privat og offentlig art, til ældre borgere, herunder familieboliger (almene boliger), beskyttede boliger samt pleje-, ældre- og friplejeboliger. Som med hjemmehjælp er det kommunen, der beslutter, om en borger er berettiget til hjælp, som ikke kan gives i det private hjem, og om borgeren skal anvises en boligtype, der er mere i overensstemmelse med vedkommendes behov.

4.3.2.2 Personer med handicap

Personer med handicap, der har lovligt ophold i Danmark, kan efter serviceloven enten få tilbud om konkrete ydelser eller få dækket nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, de har som følge af deres funktionsnedsættelse (f.eks. merudgifter til individuel befordring, håndsørkninger og fritidsaktiviteter). Servicelovens bestemmelse om dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige tilværelse er subsidiær i forhold til anden lovgivning.

Generelt er formålet at sikre, at personer med handicap kan deltage fuldt ud i samfundet og undgå isolation og social eksklusion. Handicappolitikken er baseret på principperne om ligebehandling, compensation, solidaritet og sektoransvarlighed.

4.3.2.3 Hjemløse borgere

Alle hjemløse, der opholder sig lovligt i Danmark, har efter serviceloven ret til midlertidigt ophold på et herberg. Optagelse kan ske direkte på herberget, hvor det er lederen, der tager beslutning om optaget. Hjemløshed er forbundet med andre sociale problemer end manglende bolig, og mange herberger tilbyder derfor forskellige sociale indsatser, så som rådgivning og aktivitet- og samværstilbud. Personer i hjemløshed har desuden også adgang til en lang række andre sociale serviceydelser efter serviceloven afhængigt af, hvilke sociale problemer den enkelte har. Siden 2009 har der været fokus på at reducere antallet af hjemløse ved at implementere og udbrede Housing First-tilgange, hvor borgeren tilbydes en bolig og samtidig modtager bostøtte efter specialiserede bostøttemetoder.

4.3.2.4 Vold i nære relationer

Efter serviceloven skal alle kommuner sørge for, at enhver med lovligt ophold i Danmark har mulighed for at få gratis rådgivning. Rådgivningens formål er at forebygge sociale problemer og hjælpe borgeren over øjeblikkelige vanskeligheder, og kan blandt andet være rettet til personer udsat for vold i nære relationer.

Kommunen skal tilbyde midlertidigt ophold på kvindekrisecentre til kvinder, der har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Kvinder kan både blive henvist til et kvindekrisecenter af offentlige myndigheder, eller anonymt henvende sig til et center med henblik på at blive optaget. I forbindelse med en kvindes ophold på et kvindekrisecenter skal kommunen tilbyde koordinerende rådgivning, der blandt andet vedrører bolig, økonomi, arbejdsmarked, skole, daginstitutioner og sundhedsvæsen. Formålet med rådgivningsordningen er således at støtte og vejlede voldsramte kvinder til at etablere en selvstændig tilværelse uden vold.

Kvinder, der får ophold på kvindekrisecenter, skal desuden tilbydes 10 timers psykologbehandling, som skal udføres af en autoriseret psykolog. I 2020 er der åbnet 96 nyetablerede pladser på kvindekrisecentre landet over. Pladserne skal sikre, at kvinderne i målgruppen, herunder eventuelle romaer, hurtigt får den hjælp, de har brug for. Endvidere er der afsat varig driftsstøtte til ambulante tilbud, som henvender sig til voldsudsatte og udøvere af vold i nære relationer.

En kvinde med ophold på et kvindekrisecenter kan være ledsaget af hendes børn. Kommunen er forpligtet til at tilbyde psykologbehandling til alle børn, der ledsager moderen under dennes ophold på et kvindekrisecenter.

4.3.2.5 Børn, unge og familier med behov for særlig støtte

Kommunen er ansvarlig for at yde støtte til børn og unge samt familier med lovligt ophold i Danmark, som har behov for særlig støtte. Støtten skal sikre børn og unges opvækstvilkår, så de kan opnå samme muligheder for personlig udvikling, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Kommunen skal være opmærksom på, om der i kommunen befinder sig et konkret barn eller en ung, som kan have brug for støtte. Hvis et barn eller en ung antages at have behov for støtte, har kommunen pligt til at sikre, at der iværksættes en børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges forhold. Undersøgelsen har til formål at afdække barnets og familiens ressourcer såvel som problemer. Undersøgelsen skal munde ud i en begrundet beslutning om, hvorvidt der skal iværksættes foranstaltninger, der kan støtte barnet.

Kommunens skal altid vælge en foranstaltning, som må forventes at kunne imødekomme de problemer og behov hos barnet, den unge eller familien, som er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse. Børn, unge og familier har forskellige ressourcer og udfordringer, og de løsninger, der kan støtte dem, varierer derfor også. Kommunens valg af foranstaltning må derfor altid bero på en konkret vurdering og tage udgangspunkt i det enkelte barn eller den enkelte unges særlige behov for støtte.

4.4 Adgang til passende, ikke-afsondrede boliger og væsentlige ydelser

Alle med lovligt ophold i Danmark uanset indkomst, social, religiøs, etnisk eller national baggrund har adgang til at ansøge om en god bolig i den ikke fortjenstgivende almene boligsektor.

Det vil sige, at personer med romabaggrund, som har lovligt ophold i Danmark, på samme vilkår som alle andre, har mulighed for at skrive sig på venteliste til en almen bolig. Hvis den boligsøgende har særlige sociale behov, kan vedkommende få anvist en almen bolig efter reglerne om boligsocial anvisning.

I Danmark er der ca. 627.000 almene boliger, hvilket udgør ca. 20 pct. af den samlede boligmasse. Heraf er ca. 500.000 familieboliger og resten ungdomsboliger samt boliger til ældre og handicappede.

Den primære målgruppe for de almene boliger er boligsøgende, der typisk på grund af lav indkomst, ikke har adgang til det private boligmar-

ked. For at forhindre social eller økonomisk opdeling af beboerne i offentligt støttede og private boliger er de almene boliger tilgængelige for alle, der er skrevet op på en venteliste hertil. Ventelister til almene boliger administreres som udgangspunkt efter anciennitet, men boligorganisationer skal stille indtil hver fjerde ledige almene familiebolig til rådighed for kommunerne til løsning af påtrængende boligsociale behov. Herved sikres boligsøgende med særlige behov adgang til ledige boliger.

Den almene sektor er reguleret og støttet således, at huslejen generelt holdes på et relativt lavt niveau. Derudover har boligsøgende med en særlig lav indkomst mulighed for at modtage individuel boligstøtte.

Primo 2021 fik 59 pct. af husstandene i den almene boligsektor boligstøtte i form af enten boligydelse (folkepensionister og førtidspensionister på gammel ordning) eller boligsikring (andre, herunder godt 54.000 husstande med børn). For modtagerne af boligstøtte anslås boligstøtten i gennemsnit at dække mellem 40 og 60 pct. af huslejen afhængigt af husstandens sammensætning.

4.4.1 Indsats til bekæmpelse af enhver ghettodannelse

For at forhindre, at almene boliger udvikler sig til udsatte boligområder og parallelsamfund er der i Danmark indført en årlig monitorering af beboersammensætningen almene boligområder med flere end 1000 beboere. En gang om året offentliggøres andelen blandt beboerne i disse områder, som er uden for arbejdsmarkedet, dømt for kriminalitet, uden uddannelse, har lav indkomst og ikke-vestlig baggrund. I boligområder hvor andelen overstiger de fastsatte grænseværdier er iværksat indsatser, som har til formål at omdanne boligområder til velfungerende bydele og løfte beboerne.

Initiativer og indsatser er ikke målrettet grupper med bestemt national herkomst, religiøs eller etnisk baggrund, men er universelle og målrettet geografiske områder, der er udfordret af socioøkonomiske karakteristika.

Der er altså en stor almen boligsektor, som giver boligsøgende i en socialt eller økonomisk udsat position eller med særlige behov mulighed for at få et sted at bo, ligesom der er adgang til økonomisk hjælp til at betale huslejen. Herudover er der sat ind for at bekæmpe segregering af boligområder.

4.4.2 Særlige indsatser for at sikre stabile og gode boligforhold for alle

Endelig indeholder den danske lovgivning en husvildebestemmelse i servicelovens § 80. Efter servicelovens § 80 er kommunen forpligtet til at skaffe familier eller enlige, der har mistet en bolig, midlertidig husly mod betaling. Bestemmelsen forudsætter, at kommunen hurtigst muligt tager stilling til en ansøgning om anvisning af husly. Hjælpen er betinget

af, at ansøgeren ikke selv har mulighed for midlertidigt eller varigt selv at løse sit boligproblem. Herudover kan hjælpen betinges af, at den boligløse i den akutte situation er aktiv omkring løsningen af boligproblemet. Der kan ikke via bestemmelsen i § 80 skabes en mere varig løsning på et boligproblem. Dertil etableres der særlige boliger til de mest socialt udsatte borgere i landet. Retten til at benytte sig af disse tilbud gælder ligeledes for alle personer, der har lovligt ophold i landet, det vil sige også romaer.

Gennem de seneste ca. 10 år har skiftende regeringer taget initiativ til forskellige indsatser med henblik på at forebygge udsættelser af lejere, som ikke har betalt huslejen. Det har blandt andet været et centralt element i indsatsen at sikre, at der etableres kontakt til kommunen med henblik på, at kommunen i tide kan nå at vurdere behovet for hjælp.

Ca. 2/3 af udsættelserne sker fra almene boliger. Der har generelt i den almene sektor været udvist en stor velvilje i forhold til at forebygge og afværge udsættelser, fx ved at ansætte medarbejdere med henblik på at opsøge og vejlede udsættelsestruede lejere om økonomi, gæld og mulighed for at ansøge om sociale ydelser, herunder boligstøtte. Dette har alt sammen haft en særdeles positiv effekt på antallet af udsættelser af lejere.

Senest arbejder den danske regering på en række indsatser, som skal afskaffe langvarig hjemløshed i Danmark.

I Danmark reguleres beboelse på campingpladser med hjemmel i sommerhusloven og campingreglementet, og helårsbeboelse er i dag ikke tilladt. Campingpladser kan benyttes til camping i perioden fra 1. marts til 31. oktober. I vinterperioden kan en kommune dog efter en konkret vurdering give tilladelse til camping med mulighed for ophold af 15-20 dages varighed, tillagt weekender m.v. Det er således en præmis for de gældende regler, at campingpladser alene bruges til ferie eller andre kortvarige ophold.

Dette begrundes bl.a. i campingpladsernes naturskønne beliggenheder, hvor udvidet beboelse kan medføre pres for omfattende omdannelse til (delvis) helårsbolig, eller sommerhuslignende områder, hvor boliger ikke kan muliggøres efter planloven.

4.4.3 Utryghedsskabende lejre

Der følger af ordensbekendtgørelsen, at det på steder, hvortil der er almindelig adgang, er forbudt at etablere og opholde sig i lejre af permanent karakter, som er egnede til at skabe utryghed i nærområdet.

Formålet med lejrforbuddet er at kriminalisere utryghedsskabende lejre i det offentlige rum. Forbuddet omfatter alene lejre, som har en permanent karakter, og som er egnede til at skabe utryghed. Lejrforbuddet omfatter enhver, der opholder sig på dansk territorium – uanset nationalitet og etnicitet.

Ved overtrædelse af lejrforbuddet kan politiet meddele den pågældende en advarsel eller et forbud imod at færdes frem og tilbage eller tage ophold inden for den kommune, hvor overtrædelsen er begået (et såkaldt zoneforbud). Et zoneforbud kan maksimalt blive tildelt for 2 år.

Politiets afgørelse om at meddele et zoneforbud kan påklages til Rigspolitiet og kan indbringes for domstolene efter grundlovens § 63. Manglende efterkommelse af zoneforbud kan straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, under særligt formildende omstændigheder dog med bøde.

5.0 Partnerskaber og institutionel kapacitet

5.1 Inddragelse af og støtte til nationale romakontaktpunkter

Danmarks vil fortsat have et nationalt romakontaktpunkt (NRKP), der i muligt omfang deltager i, koordinerer og indrapporterer til EU-Kommissionen samt til andre internationale organisationer i forbindelse med spørgsmål, som vedrører romaers ligestilling, inklusion og deltagelse.

5.2 Inddragelse af organer med henblik på at fremme ligestilling

Rådet for Etniske Minoriteter er et uafhængigt råd under Udlændinge- og Integrationsministeriet (SIRI). Rådet består af 14 medlemmer.

Formanden og medlemmerne udpeges eller vælges personligt i kraft af deres særlige viden og erfaring om integration og etniske minoriteter. Rådet skal rådgive ministeren om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Rådet skal desuden holde sig orienteret om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere, herunder om den kommunale integrationsindsats. Rådet kan af egen drift eller efter anmodning undersøge forhold, der falder inden for rådets formål, samt foreslå foranstaltninger til ændring af sådanne forhold. Rådet kan afgive udtalelser og holde møder med beslutningstagere mv.

5.3 Samarbejde med civilsamfundet m.fl.

Danmark har en lang tradition for at have et stærkt civilsamfund, der arbejder for og med sårbare og socialt udsatte grupper. Ligeledes er der en lang tradition for at understøtte civilsamfundets sociale indsatser og aktiviteter i form af økonomisk støtte til organisationer, der opererer på det frivillige sociale område. Senest er der øget fokus på at styrke samarbejdet og dialogen mellem civilsamfundet og offentlige institutioner for at sikre gode rammevilkår for civilsamfundet, ligesom der fremmes et proaktivt og inkluderende civilsamfund gennem løbende civilsamfundsstrategier, herunder den seneste strategi for 2018-2021.

Civilsamfundsorganisationer og andre organisationer, der samarbejder med civilsamfundet, fx Rådet For Socialt Udsatte, har som en naturlig del af deres indsatsområde aktiviteter for udsatte borgere, herunder også romaer.

I forlængelse heraf arbejder Danmark aktivt med inddragelse af civilsamfundet i den nationale integrationsindsats. Den danske regering støtter en række civilsamfundsorganisationer, der arbejder med integration af personer med udenlandsk baggrund. Organisationerne fokuserer i deres arbejde på at få beboerne i bl.a. udsatte boligområder i beskæftigelse og på at motivere denne gruppe til at deltage aktivt i det danske samfund, udvide deres netværk og lignende.

Organisationerne bruger et bredt udvalg af metoder til at opnå dette formål, dog med et særligt fokus på frivillige relationer, netværksdannelse og aktivitetstilbud. En række organisationer fokuserer desuden på vidensopbygning og formidling af eksisterende viden på området. Størstedelen af organisationerne baserer deres arbejde på frivillighed.

I tråd med at danske myndigheder ikke registrerer befolkningens etnicitet, er indsatserne ikke rettet mod specifikke etniske grupper men er brede indsatser målrettet flygtninge og etniske minoriteter i udsatte boligområder. De romaer, som er omfattet af denne målgruppe, kan derfor også modtage støtte fra indsatserne.

5.4 Overvågning og rapportering om de nationale strategiske rammer for romaerne

Danmark vil i muligt omfang besvare Kommissionens anmodninger om indrapportering. Eftersom Danmark ikke registrerer borgernes etnicitet, er det hverken muligt at iværksætte indsatser eller indsamle data baseret på etniske grupper.